0109 **B**

Total No. of Questions: 16
Total No. of Printed Pages: 4

Regd. No. 2 5 6 0 1 1 3 3 4 1

1320918

Part – II

SANSKRIT

Paper – I

(Second Language)

Time : 3 Hours **Max. Marks : 100**

Note:

1. All questions should be attempted.
2. Question Nos. 1, 2 & 3 should be answered in the medium of instructions of the candidate.
3. The remaining questions should be answered in Sanskrit (Devnagari Script) only.
4. The bits of a question should be attempted together.

सूचनाः-

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
2. प्रथम, द्वितीय, तृतीय प्रश्नान् विहाय अन्ये प्रश्नाः संस्कृतभाषयैव (देवनागरी लिप्या) समाधेयाः।
3. अंशयुक्तस्य प्रश्नस्य अन्तर्गतांशाः एकत्रैव समाधेयाः।

I. एकं श्लोकं पूरयित्वा, तस्य भावं लिखत। **1 × 6 = 6**

1. अज्ञः ------------------- रञ्जयति॥
2. दानं ------------------------- गतिर्भवति॥

II. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त। **1 × 6 = 6**

1. रामस्य वनवासं वर्णयत।
2. कृष्णबलरामयोः गुरूपसदनं, गुरुपुत्ररक्षणं च विवृणुत।

[P.T.O.

Scanned with OKEN Scanner

III. **एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त।** 1 × 6 = 6

1. दयालोः नागार्जुनस्य दानशीलताम् उपवर्णयत।
2. वासवानलौ शिबिचक्रवर्तिनं कथं परीक्षितवन्तौ ?

IV. **चतुर्णां प्रश्नानां समाधानानि लिखत।** 4 × 2 = 8

1. निपुणःचेत् वणिक् किं कृत्वा सुखी भवति ?
2. हीरालालस्य माता कति रोटिकाः निर्मितवती ?
3. पेटिका कैः पूरिता आसीत् ?
4. राज्ञः सुकृत शर्मणः प्रासादः कैः अलङ्कृतः ?
5. संजीवस्य पिता किमभिधाय राजीवम् अभ्यनन्दत् ?
6. अब्दुल् कलामः कैः पुरस्कारैः सम्मानितः ?
7. वणिजः पत्नी का ? तयोः पुत्रस्य नाम किम् ?
8. अब्दुल् कलामः छात्राणां मनः विकासयितुं कं कं अशिक्षयत् ?

V. **द्वयोः ससन्दर्भां व्याख्यां लिखत।** 2 × 3 = 6

1. रक्षसां निहतान्यासन् सहस्राणि चतुर्दश।
2. त्वयेदानीं प्रहर्तव्यम् एतल्लक्ष्यं निशम्यताम्।
3. लीलामनुष्य हे विष्णो युवयोः करवाम किम् ?
4. ज्ञातं ते खलु मुख्योऽयं भक्तेषु मम नारदः।

VI. **द्वयोः ससन्दर्भां व्याख्यां लिखत।** 2 × 3 = 6

1. न कोऽप्यर्थी मत्तो विमुखो याति ?
2. मनो हि प्रत्यासन्नायां शुभप्राप्तौ पूर्वं प्रसीदति।
3. शरणागतस्य परिपालनमेव राज्ञः प्रथमो धर्मः।
4. पुत्रशोकेन कालं करिष्यसि।

VII. **द्वौ लघुप्रश्नौ समाधत्त।** 2 × 3 = 6

1. किं कुर्वन् पुत्रः भवति ?
2. पार्थः द्रोणं किमिति अभ्यभाषत ?
3. नारद-तुम्बुरौ परस्परं निन्दन्तौ किं अकुरुताम् ?
4. मनसः रसायनानि कानि ?

Scanned with OKEN Scanner

VIII. द्वौ लघुप्रश्नौ समाधत्त। $2 \times 3 = 6$

1. कीर्तिसेना कथं गृहे अवसत्?
2. देवकार्याय भगवान् कुत्र यास्यति?
3. श्रवणकुमारस्य पिता दशरथं किमिति शशाप?
4. जगदीशः कस्मिन् मनः अधात्?

132018

IX. एकेन पदेन समाधत्त। $5 \times 1 = 5$

1. खलसज्जनानां मैत्री का इव भवति?
2. भरतः कुत्र राज्यमकरोत्?
3. ब्रह्मशिरः नाम अस्त्रं लोकेषु कीदृशं निगद्यते?
4. सुरगायनौ कौ?
5. अद्यपि ग्रामे कस्याः सुगुणकीर्तनं विदधते?

X. एकेन पदेन समाधत्त। $5 \times 1 = 5$

1. चिरायु भूपतेः मन्त्री कः?
2. धनपालितः कीर्तिसेनां कस्मै ददौ?
3. कः दुर्जयः?
4. दशरथस्य इषुणा कः हतः?
5. जगदीशः किं शास्त्रं प्रति आकृष्टः अभवत्?

1320918

XI. संवित्परीक्षा – अधोनिर्दिष्टकथां पठित्वा, प्रश्नान् समाधत्त। $5 \times 1 = 5$

गतानुगतिको लोकः

पुरा कश्चन सन्न्यासी स्वेन आर्जितं धनम् एकस्मिन् ताम्रभाजने निक्षिप्य अरक्षत्। सः एकदा मकरसङ्क्रान्तिपर्वदिने पर्वस्नानार्थं नदीम् अगच्छत्। धनपूर्णं ताम्रघटं कुटीरे त्यक्तुं भीतः सः तं गृहीत्वैव अगच्छत्। नद्याः तीरे गर्तं कृत्वा धनघटं तस्मिन् निक्षिप्य गर्तं पूरितवान्। अभिज्ञानार्थं तस्य उपरि सैकतलिङ्गम् एकं विन्यस्य स्नानार्थम् अगच्छत्। तं दृष्ट्वा इतरे जनाः तस्मिन् तीर्थे सैकतलिङ्गस्य पूजा समुदाचारः स्यात् इति अमन्यन्त। अतः ते अपि तथैव अकुर्वन्। स्नात्वा प्रत्यागतः सन्न्यासी नदीतीरं सैकतलिङ्गमयम् अपश्यत्। तेषां लिङ्गानां मध्ये आत्मना न्यस्तम् अभिज्ञानलिङ्गं ज्ञातुम् असमर्थः निर्विण्णः अभवत्।

नीतिः– गतानुगतिको लोकः न लोकः पारमार्थिकः।

132018

1. सन्न्यासी स्वेन आर्जितं धनं कथम् अरक्षत्?
2. सन्न्यासी कदा किमर्थं च नदीम् अगच्छत्?

3. नद्याः तीरे सन्न्यासी किम् अकरोत्?

4. इतरे जनाः किमिति अमन्यन्त?

5. अस्याः कथायाः का नीतिः?

XII. चत्वारि सन्धिनामनिर्देशसहितं विघटयत। 4 × 2 = 8

1. विद्यार्थी 2. नरेन्द्रः 3. ममैव

4. परमैश्वर्यम् 5. प्रत्यहम् 6. देव्युवाच

7. तावत्र 8. गुरोऽव

XIII. चत्वारि सन्धिनामनिर्देशसहितं सन्धत्त। 4 × 2 = 8

1. कवि + इन्द्रः 2. वधू + ऊह 3. गुण + उत्तमः

4. तव + लृकारः 5. नव + औषधम् 6. अभि + उन्नतिः

7. धातृ + अंशः 8. भानो + अत्र

XIV. द्वयोः शब्दयोः अन्त–लिङ्ग–वचनमात्रनिर्देशसहितं रूपाणि लिखत। 2 × 4 = 8

1. राम 2. नदी 3. मधु

XV. द्वयोः धात्वोः निर्दिष्टानि लकाररूपाणि लिखत। 2 × 3 = 6

1. भवति 2. लभते 3. अगच्छत्

4. पिबतु

XVI. संस्कृतभाषया अनुवदत। 5 × 1 = 5

1. Let your mother be your God.
2. Speech is the ornament.
3. Education gives humility.
4. I am going to college.
5. Character is the ultimate ornament.

1320918

Scanned with OKEN Scanner